

Huvudman

Västerås kommun
kontaktcenter@vasteras.se

Beslut

Datum 2025-11-26

Dnr SI 2025:6178

Sida **1 (12)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan S:ta Gertruds skola i Västerås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att senast den **10 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Västerås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Västerås kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder den 10 augusti 2026 inkomma med en förteckning över hur undervisningen kommer att fördelas läsåret 2026/2027 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen och årskurser dessa undervisar i. Huvudmannen ska även inkomma med en förteckning över de lärartjänster som huvudmannen har tillsatt eller avser att tillsätta på S:ta Gertruds skola inför läsåret 2026/2027. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, ska huvudmannen i redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför bestämmelsen är tillämpligt i det aktuella fallet. Dokumentation av rekryteringsförsök, inklusive annonser, som gjorts under perioden den 26 november 2025 till och med den 10 augusti 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Västerås kommun en anmärkning avseende brister rörande särskilt stöd. Västerås kommun ska senast den **10 augusti 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra anpassningar och studiehandledning på modersmålet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:6178) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av S:ta Gertruds skola i Västerås kommun. Utbildningen vid skolan omfattar grundskolan i årskurser F-6.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid S:ta Gertruds skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare och studiehandledning på modersmålet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 18 september 2025 och 23 september 2025. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningen i årskurs 1 -6 på skolan

Av förteckningen över undervisande personal som Skolinspektionen tagit del av samt intervju med rektorn framgår att elever under höstterminen 2025 ges undervisning av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i följande ämnen och årskurser:

- Årskurs 1 i svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, samhälls- och naturorienterade ämnen
- Årskurs 2 i svenska som andraspråk, matematik och naturorienterade ämnen
- Årskurs 3 i samhällsorienterade ämnen
- Årskurs 4 i svenska som andraspråk, bild, naturorienterade ämnen, engelska och matematik
- Årskurs 5 i svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, samhälls- och naturorienterade ämnen, bild och teknik
- Årskurs 6 i fysik, biologi, teknik och svenska som andraspråk

Av dokumentstudier samt intervju med rektorn framgår att elever under höstterminen 2025 ges undervisning av lärare som saknar lärarlegitimation i följande ämnen och årskurser:

- Årskurs 1-6 i musik och idrott och hälsa
- Årskurs 5 i svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, samhälls- och naturorienterade ämnen, bild och teknik
- Årskurs 6 i svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, samhällskunskap, religion, geografi, historia, biologi, fysik, kemi och teknik

Av dokumentstudier framgår vidare att på skolan finns en legitimerad och behörig lärare för undervisning i svenska som andraspråk i årskurs 1-6. Skolinspektionen ställde kompletterande frågor till huvudmannen om lärarens undervisning i svenska som andraspråk och i vilken omfattning läraren undervisar på de olika årskurserna. Av huvudmannens yttrande framgår att läraren deltar på två lektioner i veckan i svenska som

andraspråk på respektive årskurs och att läraren har ett nära samarbete med övriga lärare som undervisar i ämnet.

Av informationsinhämtningen från huvudmannen framgår att det är två lärare som undervisar i varje klass där en av lärarna är utbildad och den andra läraren har en annan befattning. Rektorn uppger att principen vid schemaläggningen är att det ska vara minst en lärare med legitimation och som så långt som möjligt är behörig i respektive ämne och årskurser. Vidare uppger rektorn att skolan har arbetat med ett tvålärarsystem de senaste två läsåren, men att det inte är ett tvålärarsystem i alla klasser. Av dokumentstudier och intervju med rektorn framgår att undervisningen i musik samt idrott och hälsa i årskurs 1-6 bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation.

Av lärarförteckningen framgår att majoriteten av lärarna är klasslärare och undervisar i de flesta ämnena i sina klasser. Av 17 lärare innehar 11 lärare lärarlegitimation på skolan. I intervju med rektorn framgår att flera av de lärarna som saknar legitimation eller som har legitimation men saknar behörighet för den undervisningen som de bedriver har undervisat på skolan i minst ett läsår. Flera av de lärarna har också undervisat i flera år. Det är två lärare som har undervisat kortare tid än ett läsår, den läraren som undervisar i årskurs 1 och den läraren som undervisar i idrott och hälsa i årskurs 1-6.

Om det finns andra lärare att tillgå inom skolenheten och huvudmannens organisation samt huvudmannens rekryteringsförsök

Rektorn uppger i intervju att det finns lärare inom skolenheten och huvudmannens organisation som är legitimerade och behöriga i flertal av de ämnen där undervisningen bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation eller har lärarlegitimation men saknar behörighet. Dessa lärare undervisar i andra ämnen och årskurser på skolan.

Av lärarförteckningen framgår att en lärare som är legitimerad och behörig för att undervisa i årskurs 1-3 i ämnena matematik, svenska, svenska som andraspråk, musik, bild och de samhälls- och naturorienterande ämnena undervisar istället i årskurs 5 i de ämnena. Samtidigt får eleverna i årskurs 1-3 undervisning av lärare som saknar behörighet för vissa av de ovan nämnda ämnena. Rektorn uppger i intervju att läraren undervisar i årskurs 5 för att läraren önskar att få arbeta med äldre elever. Efter en begäran om komplettering har huvudmannen framfört att läraren har undervisat på mellanstadiet ett flertal år och att det beror på att det tidigare har varit svårt att rekrytera mellanstadielärare. Huvudmannen framför vidare att i nuläget finns det flera behöriga mellanstadielärare och att rektorn kommer inför varje termin och läsår se över tjänstefördelningen utifrån rätt behörighet.

Av lärarförteckningen framgår också att det finns en annan lärare som inte undervisar i de ämnen och årskurser som hen har behörighet för att undervisa i och som eleverna i dagsläget ges undervisning i av andra obehöriga lärare. Det avser en lärare som är legitimerad och behörig för att undervisa i årskurs 3-6 i svenska, matematik, engelska och de naturorienterande ämnena, men som undervisar i årskurs 1. Av huvudmannens yttrande framgår att den läraren kommer att efter nuvarande läsår 2025/2026 att undervisa i årskurs 3-6 och i de ämnena som läraren har behörighet.

Skolinspektionen har tagit del av och granskat en rekryteringsannons som S:ta Gertruds skola publicerade under vårterminen 2025. Av annonsen framgår att skolan söker en legitimerad lärare i ämnet idrott och hälsa för undervisning i förskoleklass till årskurs 6. Rektorn uppger i intervju att anledningen till att fler rekryteringsförsök inte har gjorts är för att flera lärare läser in sin ämnesbehörighet. Rektorn uppger vidare att det finns tydliga direktiv från huvudmannen att lysa ut tjänster och samtidigt finns det en viljeriktning att låta de lärare som finns i organisationen att kunna läsa in behörighet. Av huvudmannens yttrande framgår att tjänster ska lysas ut och att huvudmannen stödjer rektorn i det arbetet.

Efter begäran om komplettering ställde Skolinspektionen frågan till huvudmannen om det gjorts några rekryteringsförsök för undervisning i årskurs 6 där en visstidsanställd lärare som saknar lärarlegitimation undervisat i två år i matematik, svenska, svenska som andraspråk, engelska och samhälls- och naturorienterande ämnen. Av huvudmannen yttrande framgår att legitimerad lärare med behörighet att undervisa i de flesta av ämnena rekryterades till årskurs 6 under 2024. Läraren som saknar lärarlegitimation har för kontinuerlighetens skull fått fortsätta att undervisa i klassen tillsammans med den legitimerade läraren. Läraren har en tidsbegränsad anställning till juni 2026.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver.

Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Vidare anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Västerås kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att bara den som har legitimation och behörighet får bedriva undervisningen om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Av utredningen framgår att undervisningen i flera ämnen och i stor utsträckning på skolan bedrivs av lärare som visserligen har lärarlegitimation, men som saknar behörighet för de ämnena och årskurserna som de undervisar i. Det gäller följande ämnen.

Samhällsorienterande ämnen i årskurs 1-3, geografi, historia, religion och samhällskunskap i årskurs 4-6, naturorienterande ämnen i årskurs 1-3 och biologi, fysik och kemi i årskurs 4-6 samt svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik, teknik och bild i årskurs 1-6. Av utredningen framkommer också att undervisningen i musik, idrott och hälsa samt flera av de ämnena ovan bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation.

Det framgår vidare av utredningen att det finns lärare inom skolenheten som är legitimerade och behöriga för att undervisa i vissa av de ovan nämnda ämnen och årskurser, men som undervisar i andra ämnen och årskurser som de inte har behörighet för att undervisa i. Till exempel har en obehörig lärare undervisat eleverna i årskurs 5 i minst ett läsår i bland annat ämnena svenska, matematik, engelska och de naturorienterande ämnena samtidigt som det finns en annan lärare på skolan som är behörig för att undervisa elever i årskurs 3-6 i de ämnena.

Av utredningen framgår vidare att rektorn visserligen har under vårterminen 2025 gjort rekryteringsförsök men att skolan enbart sökt en legitimerad lärare för undervisning i ämnet idrott och hälsa.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Av utredningen framgår att det finns lärare inom skolenheten som har legitimation och behörighet att undervisa i de ämnena och årskurserna som nu undervisas av lärare som saknar behörighet. Skolinspektionen bedömer att rektorn genom en annan tjänstefördelning kan uppnå en något högre behörighet hos de undervisande lärarna. Att låta en lärare som saknar behörighet för att undervisa i årskurs 5 i ämnena svenska, matematik, engelska och de naturorienterande ämnena när det finns en behörig lärare på skolan är inte godtagbart. Av utredningen framgår vidare att huvudmannen enbart försökt rekrytera en legitimerad och behörig lärare i ett ämne trots att det finns flera lärare som saknar behörighet för flera av de ämnena och årskurserna som de undervisar i. Skolinspektionen bedömer därmed att det inte är tillräckligt att enbart göra rekryteringsförsök i ämnet idrott och hälsa. Huvudmannen har därför inte sett till så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser. Att lärare på skolan läser in ämnesbehörighet föranleder inte heller en annan bedömning. Det är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 §

skollagen). Västerås kommuns verksamhet vid S:ta Gertruds skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Västerås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervju med lärare och lektionsobservationer framgår att det på skolan finns olika typer av extra anpassningar såsom bildstöd, tidstagare, skärmar och läsplattor. Lärare uppger vidare i intervju att de använder olika former av sceeningtester och kartläggningsmaterial i svenska, engelska och matematik för att ta reda på vilka elever som är i behov av extra anpassningar. Utredningen visar att skolan använder ett tvåläraarsystem som lärarna också anser vara en extra anpassning på gruppnivå.

Anmälan av elevs behov av stöd

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår det att personal på skolan anmäler elever i ett digitalt journalsystem om en elev har svårigheter eller om elever är i behov av mer stimulans i sitt skolarbete.

Lärare uppger i intervju att om extra anpassningar har prövats och de inte ser en kunskapsmässig förbättring anmäls elever till elevhälsan enligt en ny rutin på skolan. Lärarna uppger vidare att skolan har klasskonferenser där lärarna tar upp elever och att anmälan om elever som är i behov av särskilt stöd tas emot av specialpedagogen. Representanter från elevhälsan uppger att den nya rutinen infördes till höstterminen 2025. Förutom att anmäla elever som är i behov av särskilt stöd behöver också lärarna dokumentera vilka insatser som har satts in för eleven innan de skickar en anmälan. Alla anmälningar tas emot av specialpedagogen.

Utredning av elevs behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Av intervju med rektorn och representanter från elevhälsan framgår det att elevhälsan samråder vid en utredning och att beslutet att starta en utredning är delegerad till specialpedagogen. Representanter från elevhälsan uppger att när en utredning är klar fattar rektorn beslut om att upprätta åtgärdsprogram eller inte.

Av intervju med lärare framgår att de befarar att nio stycken elever befaras att inte uppnå kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett eller flera ämnen. Lärarna uppger vidare att de samtliga nio eleverna har anmälts för utredning av särskilt stöd. Av intervju med representanter från elevhälsan framgår det att utredningar har startats för sex av de nio eleverna.

Vad gäller de övriga tre eleverna uppger representanterna och rektorn följande. För en elev har det satts in ett annat stöd. Rektorn uppger vidare att för den eleven har nu en utredning startats och beslut om åtgärdsprogram är på väg att utarbetas. Skolinspektionen får dagen efter intervjun med rektorn ta del av elevens åtgärdsprogram. För den andra eleven har representanter från elevhälsan uppgett att de inte mottagit en anmälan, varpå det inte heller har startats en utredning om särskilt stöd. Rektorn uppger att eleven inte anmälts på grund av en miss i kommunikationen mellan rektorn, elevhälsan och lärare. Vidare berättar rektorn att eleven får stöd som ses som särskilt stöd då eleven får stöd av specialläraren. Efter rektorsintervjun har Skolinspektionen ställt kompletterande frågor till huvudmannen om en utredning har påbörjats för eleven. Av huvudmannens yttrande framgår att eleven har utretts och att det finns ett beslut om åtgärdsprogram för eleven.

Representanter från elevhälsan och rektorn uppger vidare att för den tredje eleven har lärare anmält att eleven inte uppfyller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett ämne, men att det inte startats en utredning om särskild stöd för eleven. Orsaken är på grund av att vårdnadshavarna inte medverkar till att eleven utreds för särskilt stöd. Rektorn uppger vidare att eleven ges stöd i ämnet av specialläraren och att det förs en dialog med vårdnadshavare. Av huvudmannens yttrande framgår att eleven är aktuell som ärende inom elevhälsan och att eleven ges stöd som följs upp av specialläraren.

Åtgärdsprogram

Vid tidpunkten för Skolinspektionen besök hade skolan 20 aktiva åtgärdsprogram. Lärare uppger i intervju att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram utarbetas. Vidare uppger representanter från elevhälsan och rektorn att eleven och vårdnadshavare underätas om det fullständiga innehållet i åtgärdsprogrammen och hur de kan överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorn uppger att hon beslutar om att upprätta eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram när en utredning är klar.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Rektorn får dock inte överlåta sin beslutanderätt för vissa i skollagen angiva former av särskilt stöd. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Beslut av en rektor i fråga om bland annat åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. (28 kap. 16 § skollagen)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat 33 § förvaltningslagen (2017:900) om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. (33 § förvaltningslagen (2017:900))

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid S:ta Gertruds skola inte uppfyller författningarnas krav avseende utredning av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att elever ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen samt att elever som trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls till elevhälsan för utredning av särskilt stöd. Av

utredningen framgår att elevhälsan samråder vid en utredning och att rektorn beslutar om det särskilda stödet. Vidare visar utredningen att eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om beslut av åtgärdsprogram och hur de kan överklaga. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Av utredningen framgår dock att lärare anmält en elev som trots extra anpassningar riskerar att inte uppnå kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett ämne, och att en utredning inte har startats. Anledningen är att vårdnadshavare inte medverkar i utredningen.

Om en elev inte utreds för sitt behov av särskilt stöd riskerar eleven att bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Utan en utredning är det också svårare för lärare och rektorn att veta om de insatser som sätts in och i den omfattning det behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att verksamheten vid S:ta Gertruds skola inte uppfyller författningarnas krav gällande att rektorn ska se till att elever, som trots extra anpassningar befaras att inte uppnå kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, utreds för behov av särskilt stöd. Det är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Västerås kommuns verksamhet vid S:ta Gertruds skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Utredningen visar att skolan inte har utrett en elevs behov av särskilt stöd trots att lärare har anmält eleven enligt skolans rutin. Utredningen visar dock att det finns tydliga rutiner för hur en anmälan och utredning om särskilt stöd ska gå till när en elev inte uppnår kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett eller flera ämnen och att det förekommer i begränsad omfattning att elever inte utreds. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Västerås kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger att det finns fyra elever på skolan som får studiehandledning på modersmålet. Lärare uppger i intervju att det främst är nyanlända elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Representanter från elevhälsan uppger i intervju att en lärare på skolan ansvarar för utredningar och anmälningar av behovet av studiehandledning. Skolinspektionen fick vid tillsynsbesöket information om att en elev var i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte fick sitt behov tillgodosett. Rektorn uppger i intervju att eleven var ny på skolan och att eleven ska få studiehandledning på sitt modersmål. Efter Skolinspektionens intervju med rektorn inkommer det information om att eleven nu får studiehandledning på sitt modersmål.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erica Underwood

Beslutsfattare
Signerat av: Erica Underwood

X Peter Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Peter Sjöberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Peter Sandberg medverkat.